

Το Υπουργείο Πολιτισμού απέδωσε έργα πολιτισμού, που αλλάζουν το πολιτιστικό και αναπτυξιακό αποτύπωμα της Λέσβου

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Τέσσερα έργα υψηλού συμβολισμού για τους κατοίκους της Μυτιλήνης, του Μολύβου και της Πέτρας απέδωσε η Υπουργός Πολιτισμού, Λίνα Μενδώνη, ολοκληρώνοντας τη δεύτερη ημέρα της επίσκεψής της στη Λέσβο.

Στο διήμερο αποδόθηκαν συνολικά εννέα σημαντικά έργα προστασίας και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς του νησιού -τέσσερα στον αστικό ιστό της Μυτιλήνης- τα οποία συνιστούν μία από τις μεγαλύτερες συντονισμένες παρεμβάσεις που έχουν υλοποιηθεί στη Λέσβο: Από τη θωράκιση εμβληματικών

μνημείων και την προστασία της ανθρώπινης ζωής μέχρι τη δημιουργία νέων μουσειακών υποδομών, την αποκατάσταση ιστορικών κτηρίων και την επανένταξή τους στην καθημερινότητα των πολιτών. Τα έργα αυτά, ουσιαστικά, αποτυπώνουν την στρατηγική του Υπουργείου Πολιτισμού για έναν πολιτισμό που προστατεύει την ιστορική μνήμη, ενισχύει την κοινωνική συνοχή και λειτουργεί ως μοχλός βιώσιμης ανάπτυξης, πολιτιστικής και τουριστικής αναβάθμισης και οικονομικής ευημερίας για τη Λέσβο.

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη δήλωσε: «Από το 2019 θέσαμε τον πολιτισμό στο επίκεντρο μιας ολοκληρωμένης δημόσιας πολιτικής, με δύο σταθερούς πυλώνες: Τον πολιτισμό, ως μοχλό βιώσιμης ανάπτυξης και ενίσχυσης της τοπικής οικονομίας, και τον πολιτισμό ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Με βάση αυτούς τους άξονες διαμορφώσαμε τη Χάρτα Πολιτιστικής Ανάπτυξης και Ευημερίας, σε στενή συνεργασία με τις Περιφέρειες, τους Δήμους, την Εκκλησία και τις τοπικές κοινωνίες, ώστε οι παρεμβάσεις μας να ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες των μνημείων και στις προτεραιότητες των κατοίκων. Ολοκληρώνοντας την επίσκεψή μας στη Λέσβο αποδίδουμε ακόμη τέσσερα σημαντικά έργα πολιτισμού και προστασίας της πολιτιστικής μας κληρονομιάς: Το έργο στερέωσης των βραχωδών πρανών στην Πέτρα και στον Μόλυβο, τη νέα Αρχαιολογική Συλλογή Μήθυμνας στο μεσαιωνικό Κάστρο του Μολύβου -το 34ο κατά σειρά, Μουσείο που αποδίδουμε από το 2019- και το πλήρως αποκατεστημένο Τέμενος Μπαλίζαντε Χασάν Μπέη -γνωστό και ως Βαλιδέ Τζαμί- που συμπληρώνει τα έργα στη Μυτιλήνη, με την αποκατάσταση της στέγης και των τρούλων του Άγιου Θεράποντα, το μεντρεσέ και τον περίβολο του Κάστρου.

Το τέμενος Μπαλίζαντε Χασάν Μπέη πριν και μετά τ

Τα έργα που αποδώσαμε στο διήμερο εντάσσονται στον σχεδιασμό μας για την αναβάθμιση του αστικού ιστού της Μυτιλήνης και συνολικά της Λέσβου, υπηρετώντας τον στρατηγικό μας στόχο για την προστασία των μνημείων, την ασφάλεια των πολιτών, την ανάδειξη της ιστορικής μας ταυτότητας και την ενίσχυση της αναπτυξιακής προοπτικής των τοπικών κοινωνιών. Χάρη στην εξαιρετική συνεργασία μας με την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, υλοποιείται ένα

πρόγραμμα έργων που υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ, αξιοποιώντας πόρους του ΕΣΠΑ, του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και εθνικούς πόρους του Υπουργείου. Το Υπουργείο Πολιτισμού μεριμνά με τον ίδιο τρόπο με το ίδιο θεσμικό πλαίσιο όλα τα μνημεία, όλων των ειδών, όλων των περιόδων. Έτσι, συμβάλλει στην πληρέστερη κατανόηση της συλλογικής μας μνήμης και της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Το αποκατεστημένο μνημείο αποτελεί πλέον έναν χώρο γνώσης, μνήμης και πολιτισμού, ένα σύμβολο ευθύνης απέναντι στην ιστορία και στο μέλλον».

Η Υπουργός Πολιτισμού ανέφερε ότι οι μελέτες για το Τέμενος Μπαλίζαντε Χασάν Μπέη εκπονήθηκαν το 2014, χρηματοδοτήθηκαν και ωρίμασαν από το Υπουργείο Πολιτισμού. Το έργο εντάχθηκε, το 2018, στο Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Βορείου Αιγαίου. Ωστόσο, διευκρίνισε ότι κατά την περίοδο 2015-2019, το έργο δεν προχώρησε καθώς το χρηματοδοτικό πρόγραμμα δε διέθεσε τους πόρους. Το 2022, το Υπουργείο Πολιτισμού εξασφάλισε τους πόρους μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, προκειμένου να καταστεί δυνατή η αποκατάσταση του μνημείου. Σήμερα το Υπουργείο Πολιτισμού υλοποιεί το μεγαλύτερο πρόγραμμα πολιτιστικών υποδομών που γνώρισε ποτέ η χώρα, με περισσότερα από 900 έργα συνολικού προϋπολογισμού 1,56 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Στερέωση βραχωδών πρανών στην Πέτρα και στον Μόλυβο

Η στερέωση του βράχου της Πέτρας, του εντυπωσιακού ηφαιστειακού εξάρματος λάβας που σχηματίστηκε πριν από περίπου 17,5 εκατομμύρια χρόνια, στην κορυφή του οποίου δεσπόζει ο Ιερός Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου, καθώς και η στερέωση των βραχωδών πρανών στο Μεσαιωνικό Κάστρο του Μολύβου, αποτέλεσαν δύο έργα άμεσης προτεραιότητας που υλοποίησε η Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων. Τα κατολισθητικά φαινόμενα δημιουργούσαν σοβαρούς κινδύνους για την ασφάλεια των πολιτών, των παρακείμενων κατοικιών και των ίδιων των μνημείων. Τα δύο έργα υλοποιήθηκαν με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης, διασφαλίζοντας τόσο την προστασία της ανθρώπινης ζωής όσο και τη διατήρηση της δομικής ακεραιότητας και της ιστορικής αξίας των μνημείων. Η Υπουργός Πολιτισμού έγινε αποδέκτης θερμών ευχαριστιών από τις τοπικές αρχές και τους κατοίκους της περιοχής, οι οποίοι αναγνώρισαν τη σημασία της παρέμβασης για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και της τοπικής κοινωνίας.

Η Λίνα Μενδώνη ανακοίνωσε, επίσης, την υλοποίηση εργασιών συντήρησης και αποκατάστασης του τέμπλου του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου στην Πέτρα, στο πλαίσιο Προγραμματικής Σύμβασης Πολιτιστικής Ανάπτυξης μεταξύ του Υπουργείου Πολιτισμού και της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, προϋπολογισμού 500.000 ευρώ. Παράλληλα, ανήγγειλε την άμεση έναρξη σωστικών εργασιών στον Ιερό Ναό Αγίας Κυριακής στον Μόλυβο, προκειμένου να αντιμετωπιστούν φαινόμενα ολίσθησης, για να ακολουθήσουν εργασίες αποκατάστασης του μνημείου.

Αρχαιολογική Συλλογή Μήθυμνας

Η έκθεση της Αρχαιολογικής Συλλογής Μήθυμνας εντάσσεται στο πρόγραμμα προστασίας και ανάδειξης του μεσαιωνικού φρουρίου, με χρηματοδότηση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και του Υπουργείου Πολιτισμού. Η έκθεση σηματοδοτεί μια σημαντική στιγμή καθώς τα αρχαιολογικά ευρήματα της αρχαίας Μήθυμνας επιστρέφουν στον τόπο τους, στεγαζόμενα στη λιθόκτιστη πυριτιδαποθήκη του Κάστρου, χώρο με έντονο ιστορικό και συμβολικό χαρακτήρα.

Παρουσιάζεται η διαχρονική πορεία της Μήθυμνας από την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού έως τη βυζαντινή και οθωμανική περίοδο, μέσα από ευρήματα που αναδεικνύουν την καθημερινή ζωή, τη θρησκεία, το εμπόριο, την τέχνη και τη δημόσια οργάνωση της αρχαίας πόλης. Παράλληλα, προβάλλεται η σημασία της Μήθυμνας ως σημαντικού πολιτικού, οικονομικού και πολιτιστικού κέντρου του βορείου Αιγαίου και ως πατρίδας του Αρίωνα. Η Συλλογή βασίζεται στα ευρήματα των σωστικών ανασκαφών της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας στον σύγχρονο οικισμό, από τα τέλη της δεκαετίας του 1980, αποτελώντας τον ερμηνευτικό πυρήνα ενός ευρύτερου αρχαιολογικού τοπίου που συνδέει το Κάστρο, τον παραδοσιακό οικισμό και το λιμάνι. Υλοποιήθηκαν μελέτες και παρεμβάσεις εκσυγχρονισμού των υποδομών, αναβάθμισης του εκθεσιακού χώρου και προστασίας του μνημείου.

Σε εξέλιξη βρίσκεται το σημαντικό έργο αποκατάστασης τμημάτων της οχύρωσης, προϋπολογισμού 2,3 εκατ. ευρώ, με χρηματοδότηση από το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Βόρειο Αιγαίο 2021-2027» και χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης το τέλος του 2027. Περιλαμβάνονται εργασίες αποκατάστασης και ανάδειξης του μνημείου, στερέωσης των πρανών, αναβάθμισης των υποδομών και βελτίωσης της προσβασιμότητας. Έχει σχεδιαστεί και αρχαιολογικός περίπατος συνδέοντας οργανικά τη Συλλογή με τα σωζόμενα κατάλοιπα της αρχαίας Μήθυμνας και συνδυάζοντας την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, τη σύγχρονη μουσειακή λειτουργία και τη βιώσιμη ανάπτυξη του τόπου.

Τέμενος Μπαλίζαντε Χασάν Μπέη (Βαλιδέ Τζαμί)

Η αποκατάσταση και επανάχρηση του Τεμένους Μπαλίζαντε Χασάν Μπέη, με πρόβλεψη καθολικής προσβασιμότητας, αποτελεί εμβληματική παρέμβαση διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς και αποκατάστασης της ιστορικής αλήθειας. Το μνημείο, γνωστό επί δεκαετίες ως «Βαλιδέ Τζαμί», ταυτίστηκε οριστικά, από συστηματική αρχαιολογική και αρχειακή έρευνα, με το τέμενος που ίδρυσε ο Μπαλίζαντε Χασάν Μπέης, το 1620-1621. Η αποκατάστασή του συνδύασε την ιστορική τεκμηρίωση, την αρχαιολογική έρευνα και την αναστήλωση, αποδίδοντας το μνημείο, με επιστημονική ακρίβεια και σεβασμό στην αυθεντικότητά του. Το τέμενος αποτελούσε τον πυρήνα ενός σημαντικού θρησκευτικού και κοινωνικού συγκροτήματος (κιουλλιγιέ), περιλαμβάνοντας λουτρό, ιεροδιδασκαλείο και άλλες κοινωφελείς εγκαταστάσεις και αντανakλώντας την αστική ανάπτυξη της Μυτιλήνης, κατά την οθωμανική περίοδο.

Το έργο, συνολικού προϋπολογισμού 1,8 εκατ. ευρώ, χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Ανάκαμψης και υλοποιήθηκε από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λέσβου εξασφαλίζοντας τη μακροχρόνια προστασία και λειτουργία του μνημείου.

Το τέμενος, ως μουσειακός χώρος, φιλοξενεί μόνιμη έκθεση αφιερωμένη στη νεότερη ιστορία της Μυτιλήνης, από το 1462 έως το 1912. Μέσα από αυθεντικά τεκμήρια και σύγχρονα εκθεσιακά μέσα, αναδεικνύονται η καθημερινή ζωή, η οικονομία, η διοίκηση και η συνύπαρξη των χριστιανικών και μουσουλμανικών κοινοτήτων, προσφέροντας τεκμηριωμένη και ισορροπημένη προσέγγιση της ιστορίας του τόπου. Η εμπειρία του επισκέπτη εμπλουτίζεται με ψηφιακές και διαδραστικές εφαρμογές, καθώς και με έντυπο και προσβάσιμο πληροφοριακό υλικό, συμπεριλαμβανομένων των εκδόσεων, στη γραφή Braille.